

CNS 6/2022

Dictamen en relació amb la consulta formulada per un Col·legi Oficial sobre si pot cedir les dades dels seus col·legiats al Consell General del seu Col·legi

Es presenta davant l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades una sol·licitud de dictamen del Vicedegà, Secretari i delegat de protecció de dades d'un Col·legi Oficial, sobre si pot cedir les dades dels seus col·legiats al Consell General del Col·legi.

En la consulta s'exposa que *"en la darrera reunió de Junta del Consejo gener 2022 es va aprovar tenir un cens centralitzat de tots els col·legiats autonòmics (el Consejo faria servir aquest cens per a temes relacionats amb la nostra professió i per publicar el llistat d'enginyers col·legiats al seu web). El (...) és anterior es va crear abans que el (...) i, per tant, en els Estatuts del (...) no es fa cap menció específica del Consejo espanyol, ni tampoc es fa menció als formularis d'alta col·legial del (...) que les dades dels col·legiats es cediran a cap estament/entitat/consejo d'ordre superior (únicament es diu que les seves dades es faran servir per a temes relatius a la nostra professió, en concret "per a dur terme gestions i activitats de finalitats pròpies del col·legi")*.

(...) Voldríem rebre confirmació formal de l'ACPD sobre si el (...) està autoritzat a enviar cedir de manera periòdica les dades bàsiques (nom, cognoms, número de col·legiat, data d'alta al col·legi, titulació) dels nostres col·legiats al (...) (Consejo Espanyol) i si, per fer-ho, hauríem de disposar a priori del consentiment explícit dels nostres col·legiats o bé no caldria realitzar aquest pas, en tractar-se el Consejo d'una entitat que coordina tots els Col·legis autonòmics i entendre's que entraria dintre de les funcions i gestions pròpies del col·legi.com a entitat semipública ha de donar publicitat a les dades dels col·legiats dins el marc de l'exercici professional, d'acord amb la normativa actual (...)".

Analitzada la consulta, que no s'acompanya d'altra documentació, d'acord amb l'informe de l'Assessoria Jurídica emeto el dictamen següent:

I

(...)

II

El DPD del Col·legi professional sol·licita el criteri d'aquesta Autoritat sobre si el Col·legi està autoritzat a cedir de manera periòdica les dades bàsiques (nom, cognoms, número de col·legiat, data d'alta al col·legi, titulació) dels seus col·legiats al Consell General i si, per fer-ho, necessiten el consentiment explícit dels col·legiats, o bé no seria necessari el consentiment per entendre's que entraria dins de les funcions pròpies del Consell. En la consulta es fa esment a que aquestes

dades es faran servir per a temes relacionats amb la professió i per a la publicació del llistat de col·legiats al web.

Per tal de respondre la consulta cal tenir en consideració, en primer lloc, el concepte de tractament de dades previst al Reglament (UE) 2016/679, del Parlament i del Consell Europeu, de 27 d'abril de 2016, General de Protecció de Dades (en endavant, RGPD) que defineix tractament de dades personals com *“cualquier operación o conjunto de operaciones realizadas sobre datos personales o conjuntos de datos personales, ya sea por procedimientos automatizados o no, como la recogida, registro, organización, estructuración, conservación, adaptación o modificación, extracción, consulta, utilización, comunicación por transmisión, difusión o cualquier otra forma de habilitación de acceso, cotejo o interconexión, limitación, supresión o destrucción.”* (article 4.2 RGPD), s'ha sotmetre als principis i garanties establerts per aquell Reglament.

Així mateix, l'RGPD defineix dada personal com: *“toda información sobre una persona física identificada o identificable («el interesado»); se considerará persona física identificable toda persona cuya identidad pueda determinarse, directa o indirectamente, en particular mediante un identificador, como por ejemplo un nombre, un número de identificación, datos de localización, un identificador en línea o uno o varios elementos propios de la identidad física, fisiológica, genética, psíquica, económica, cultural o social de dicha persona;”* (article 4.1 RGPD).

La comunicació de dades dels col·legiats del Col·legi professional al Consell General a què fa referència la consulta constitueix un tractament de dades que s'ha de sotmetre als principis i garanties que estableix l'RGPD i la resta de normativa en matèria de protecció de dades personals.

L'article 5.1.a) de l'RGPD estableix que tot tractament de dades personals ha de ser lícit, lleial i transparent en relació amb l'interessat (principi de licitud, lleialtat i transparència).

Per tal que un tractament sigui lícit cal comptar amb, al menys, una base jurídica de les previstes a l'article 6.1 de l'RGPD, que estableix:

“a) el interesado dio su consentimiento para el tratamiento de sus datos personales para uno o varios fines específicos;

b) el tratamiento es necesario para la ejecución de un contrato en el que el interesado es parte o para la aplicación a petición de este de medidas precontractuales;

c) el tratamiento es necesario para el cumplimiento de una obligación legal aplicable al responsable del tratamiento;

d) el tratamiento es necesario para proteger intereses vitales del interesado o de otra persona física;

e) el tratamiento es necesario para el cumplimiento de una misión realizada en interés público o en el ejercicio de poderes públicos conferidos al responsable del tratamiento;

f) el tratamiento es necesario para la satisfacción de intereses legítimos perseguidos por el responsable del tratamiento o por un tercero, siempre que sobre dichos intereses no

prevalezcan los intereses o los derechos y libertades fundamentales del interesado que requieran la protección de datos personales, en particular cuando el interesado sea un niño. (...)”

Per tant, qualsevol comunicació de dades requerirà d'alguna de les bases jurídiques esmentades i, si, a més, comporta el tractament de categories especials de dades, també haurà de concórrer alguna de les excepcions previstes a l'article 9.2 RGPD.

Escau tenir en consideració que com es desprèn de l'article 6.3 de l'RGPD, la base jurídica del tractament indicat en les lletres c) i e) de l'article 6.1 de l'RGPD ha d'estar establerta pel Dret de la Unió Europea o pel dret dels Estats membres que s'apliqui al responsable del tractament.

La remissió a la base legítima establerta conforme al dret intern dels estats membres requereix, en el cas de l'Estat Espanyol, d'acord amb l'article 8 de la Llei Orgànica 3/2018, de 5 de desembre, de Protecció de Dades Personals i garantia dels drets digitals (LOPDGDD), que la norma habilitant tingui rang de llei.

III

Els Col·legis professionals són corporacions de dret públic dotades de personalitat jurídica pròpia i amb plena capacitat d'obrar per al compliment de llurs finalitats, tal com estableix l'article 1.2 de la Llei 2/1974, de 13 de febrer, sobre Col·legis Professionals, (en endavant Llei 2/1974), i en el mateix sentit l'article 35 de Llei 7/2006, de 31 de maig, de l'exercici de professions titulades i dels Col·legis Professionals de Catalunya (en endavant Llei 7/2006).

Amb caràcter general, la Llei 2/1974 estableix en el seu article 1 apartat 3, quins són els fins essencials d'aquestes corporacions en els termes següents:

“3. Son fines esenciales de estas Corporaciones la ordenación del ejercicio de las profesiones, la representación institucional exclusiva de las mismas cuando estén sujetas a colegiación obligatoria, la defensa de los intereses profesionales de los colegiados y la protección de los intereses de los consumidores y usuarios de los servicios de sus colegiados, todo ello sin perjuicio de la competencia de la Administración Pública por razón de la relación funcional”.

En el mateix sentit, l'article 36 de la Llei 7/2006, de 31 de maig, de l'exercici de Professions Titulades i dels Col·legis Professionals de Catalunya estableix que els col·legis professionals *“(…) tenen com a finalitat essencial vetllar perquè l'actuació de les seves persones col·legiades respongui als interessos i a les necessitats de la societat en relació amb l'exercici professional de què es tracti, i especialment garantir el compliment de la bona pràctica i de les obligacions deontològiques de la professió, i la protecció dels interessos de les persones usuàries i consumidores dels serveis professionals. També tenen com a finalitat l'ordenació, la representació i la defensa de la professió i dels interessos professionals de les persones col·legiades.”*

Pel que fa a les funcions que la Llei 2/1974 atribueix als Col·legis professionals, l'article 5 estableix:

a) *Cuántas funciones redunden en beneficio de la protección de los intereses de los consumidores y usuarios de los servicios de sus colegiados.*

b) *Ejercer cuantas funciones les sean encomendadas por la Administración y colaborar con ésta mediante la realización de estudios, emisión de informes, elaboración de estadísticas y otras actividades relacionadas con sus fines que puedan serles solicitadas o acuerden formular por propia iniciativa.*

c) *Ostentar la representación que establezcan las leyes para el cumplimiento de sus fines.*

d) *Participar en los Consejos u Organismos consultivos de la Administración en la materia de competencia de cada una de las profesiones.*

(...)

i) *Ordenar en el ámbito de su competencia, la actividad profesional de los colegiados, velando por la ética y dignidad profesional y por el respeto debido a los derechos de los particulares y ejercer la facultad disciplinaria en el orden profesional y colegial.*

(...)

u) *Atender las solicitudes de información sobre sus colegiados y sobre las sanciones firmes a ellos impuestas, así como las peticiones de inspección o investigación que les formule cualquier autoridad competente de un Estado miembro de la Unión Europea en los términos previstos en la Ley 17/2009, de 23 de noviembre, sobre el libre acceso a las actividades de servicios y su ejercicio, en particular, en lo que se refiere a que las solicitudes de información y de realización de controles, inspecciones e investigaciones estén debidamente motivadas y que la información obtenida se emplee únicamente para la finalidad para la que se solicitó.”*

Per la seva banda, l'article 39 de la Llei 7/2006, estableix les funcions públiques que corresponen als col·legis professionals, entre les quals cal destacar als efectes que ens ocupen les previstes a les lletres a) “Garantir que l'exercici professional s'adeqüi a la normativa, la deontologia i les bones pràctiques, i que es respectin els drets i els interessos de les persones destinatàries de l'actuació professional (...)”, b) “Vetllar pels drets i pel compliment dels deures i les obligacions dels col·legiats (...)”, h) “Col·laborar amb l'Administració pública mitjançant la participació en òrgans administratius quan així es prevegi legalment i emetre els informes que els siguin requerits per òrgans o autoritats administratius i judicials”, i m) “Les altres funcions de naturalesa pública que els atribueix la legislació vigent”.

En conseqüència es pot dir que hi ha tota una sèrie de tractaments de dades personals relacionats amb les funcions que exerceixen els col·legis professionals que tenen naturalesa pública i que es corresponen amb l'exercici dels poders públics que els han estat conferits per la legislació analitzada.

Des d'aquesta vessant pública, els tractaments de les dades personals, en aquest cas dels professionals col·legiats necessàries per a l'exercici de les funcions encomanades per les lleis de col·legis professionals esmentades, poden tenir com a base jurídica la lletra e) de l'article 6.1 de

l'RGPD, segons la qual el tractament serà lícit quan sigui necessari per al compliment d'un interès públic o en l'exercici de poders públics conferits al responsable del tractament.

Des del punt de vista del destinatari de les dades que es planteja en la consulta, els Consells Generals dels Col·legis professionals són també, corporacions de dret públic amb personalitat jurídica pròpia i plena capacitat que tenen atribuïdes funcions públiques relacionades amb l'exercici de la professió i la protecció de les persones usuàries i consumidores dels serveis dels seus professionals. En aquest sentit, l'article 9 de la Llei 2/1974, de 13 de febrer, sobre els Col·legis Professionals, estableix:

“Los Consejos Generales de los Colegios tienen a todos los efectos la condición de Corporación de Derecho público, con personalidad jurídica propia y plena capacidad. Tendrán las siguientes funciones:

a) Las atribuidas por el artículo quinto a los Colegios Profesionales, en cuanto tengan ámbito o repercusión nacional.

(...)”

Per tant, i en línia amb les funcions que preveu l'article 5 de la Llei 2/1974 a les quals ens hem referit més amunt, els tractaments de dades dels professionals col·legiats que faci el Consell General per al compliment de les funcions públiques atribuïdes per la legislació de col·legis professionals, poden tenir també com a base jurídica la lletra e) de l'article 6.1 RGPD (tractament necessari per a l'exercici de funcions públiques conferides al responsable del tractament).

IV

Com s'ha exposat, dins de les funcions públiques que la normativa de col·legis professionals atribueix als Col·legis professionals està la de portar un registre de professionals i publicar a través del seu web determinades dades del registre de col·legiats. En aquest sentit, l'article 10 de la Llei 2/1974, estableix el següent:

(...)

2. A través de la referida ventanilla única, para la mejor defensa de los derechos de los consumidores y usuarios, las organizaciones colegiales ofrecerán la siguiente información, que deberá ser clara, inequívoca y gratuita:

a) El acceso al Registro de colegiados, que estará permanentemente actualizado y en el que constarán, al menos, los siguientes datos: nombre y apellidos de los profesionales colegiados, número de colegiación, títulos oficiales de los que estén en posesión, domicilio profesional y situación de habilitación profesional.

(...)

*3. Las corporaciones colegiales deberán adoptar las medidas necesarias para el cumplimiento de lo previsto en este artículo e incorporar para ello las tecnologías precisas y crear y mantener las plataformas tecnológicas que garanticen la interoperabilidad entre los distintos sistemas y la accesibilidad de las personas con discapacidad. **Para ello, los colegios profesionales y, en su caso, los Consejos Generales y autonómicos podrán poner en marcha los mecanismos de coordinación y colaboración necesarios, inclusive con las corporaciones de otras profesiones.***

*4. **Los Colegios profesionales de ámbito territorial facilitarán a los Consejos Generales o Superiores, y en su caso a los Consejos Autonómicos de Colegios, la información concerniente a las altas, bajas y cualesquiera otras modificaciones que afecten a los Registros de colegiados y de sociedades profesionales, para su conocimiento y anotación en los Registros centrales de colegiados y de sociedades profesionales de aquéllos.***

Escau tenir en consideració que l'establert en aquest article en referència a les organitzacions col·legials resulta d'aplicació als Consells Generals ja que la disposició addicional tercera de la Llei 2/1974, estableix:

"1. Se entiende por organización colegial el conjunto de corporaciones colegiales de una determinada profesión.

2. Son corporaciones colegiales el Consejo General o Superior de Colegios, los Colegios de ámbito estatal, los Consejos Autonómicos de Colegios y los Colegios Profesionales."

De les previsions de l'article 10 de la Llei 2/1974 es desprèn que, en exercici de les esmentades funcions públiques que corresponen a les organitzacions col·legials, els col·legis professionals han de disposar d'un Registre de col·legiats, que ha d'estar permanentment actualitzat (article 10.2) i, el Consells Generals, han de disposar dels anomenats Registres centrals de col·legiats (article 10.4). Per la informació que es disposa, sembla que la finalitat de la cessió coincidiria amb aquestes funcions que l'article 10 esmentat atribueix a les organitzacions col·legials.

En concret l'apartat 4 de l'article 10 estableix que els col·legis professionals d'àmbit territorial han de facilitar als consells generals o superiors, i si escau als consells autonòmics de col·legis, la informació relativa a les altes, baixes i qualssevol altres modificacions que afectin els registres de col·legiats i de societats professionals, perquè en prenguin coneixement i ho anotin en els seus registres centrals de col·legiats i de societats professionals.

Per tant, l'exercici de les funcions públiques atribuïdes als Col·legis professionals i als Consells generals als articles 1, 5, 9 i 10 de la Llei 2/1974, constitueix, als efectes que ens ocupen, una base jurídica en relació amb el compliment d'una missió en interès públic o l'exercici de funcions públiques que preveu l'article 6.1.e) de l'RGPD, que habilitaria el tractament de les dades dels professionals col·legiats necessàries per a la creació i mantenim dels esmentats registres col·legials i registres centrals

Cal fer notar que, si bé l'article 10.2 estableix les dades mínimes dels professionals col·legiats que han de constar als Registres de col·legiats (nom i cognoms dels professionals col·legiats, el número de col·legiació, els títols oficials que disposin, el domicili professional i la situació d'habilitació professional), no es tracta d'una llista tancada, tal com es desprèn de l'expressió "a/

menos". Per això, l'habilitació per a la comunicació de les dades s'ha d'entendre que abasta no només les dades del registre que la llei obliga a publicar, sinó també qualsevol altres dades que hagin de constar al registre.

Al marge del que s'acaba d'exposar, les previsions de l'article 10.4 relatives a les comunicacions que han de portar a terme els Col·legis professionals territorials als Consells Generals, de les altes, baixes i altres modificacions que afectin als Registres de col·legiats també donaria lloc a la concurrència d'una altra possible base jurídica per a dur a terme el tractament. En aquest cas ens referim a que el tractament d'aquestes dades és necessari pel compliment d'una obligació legal aplicable al responsable del tractament (article 6.1.c) de l'RGPD), atès que la comunicació de les dades dels registres de les quals disposin els col·legis als consells generals es preveu a la normativa col·legial com una obligació.

En definitiva la comunicació de les dades a què fa referència la consulta, (nom, cognoms, número de col·legiat, data d'alta al col·legi, titulació) per part del Col·legi professional al Consell General per a la gestió i manteniment del Registre central de col·legiats, tindria com a base jurídica les previsions de la legislació de col·legis professionals en relació amb els apartats c) i e) de l'article 6 de l'RGPD i, per tant, es podria efectuar sense el consentiment dels professionals col·legiats.

V

En la consulta es fa constar que en el formulari de recollida de les dades dels col·legiats no es preveu que les dades seran comunicades al Consell General. Aquesta circumstància però, no exclou la concurrència de les bases jurídiques que s'acaben d'exposar.

En primer lloc, dels del punt de vista de les obligacions d'informació que hauria d'assumir el Consell General com a responsable del tractament de les dades dels col·legiats que li han estat comunicades, l'article 14 de l'RGPD estableix que, quan les dades no s'han obtingut del mateix interessat el responsable del tractament l'ha d'informar, en un termini raonable i, com a màxim, en el termini d'un mes o, si les dades personals s'han d'utilitzar per a la comunicació amb l'interessat, com a molt tard en el moment de la primera comunicació amb aquell, de tots els aspectes a que fan referència els apartats 1 i 2 d'aquell article.

Aquesta obligació no serà exigible al responsable del tractament, en aquest cas el Consell General, si es dona algun dels supòsits previstos a l'apartat 5 de l'article 14 de l'RGPD. En concret, en el supòsit que ens ocupa pot concórrer el de la lletra c):

"[...]

Las disposiciones de los apartados 1 a 4 no serán aplicables cuando y en la medida en que:

(...)

c) la obtención o la comunicación esté expresamente establecida por el Derecho de la Unión o de los Estados miembros que se aplique al responsable del tratamiento y que establezca medidas adecuadas para proteger los intereses legítimos del interesado, o "

En el cas que ens ocupa, la comunicació de les dades dels col·legiats que es pretén efectuar entre el Col·legi professional i el Consell General es pot considerar inclosa en l'excepció prevista a l'article 14.5.c) i, per tant, no seria exigible que el Consell General informés als col·legiats d'aquest tractament.

En segon lloc, pel que fa a les obligacions d'informació del Col·legi professional que recull les dades directament dels professionals col·legiats (article 13 de l'RGPD), en principi ha d'incloure la informació relativa als destinataris de la informació recollida. Ara bé, la informació que es faciliti a les persones afectades no ha d'incloure, per a la validesa de la comunicació, totes les possibles cessions de dades a les quals pugui acabar estant obligat a fer el col·legi professional, quan una norma amb rang de llei, com en el cas que ens ocupa, estableixi l'obligació de fer la comunicació.

Malgrat això, atesa tant la rellevància que pot tenir pels col·legiats aquesta comunicació de les seves dades al Consell General, com la previsibilitat que aquestes dades personals es faran públiques, seria recomanable que el Col·legi professional informi als col·legiats, en els formularis d'alta, baixa o modificació, de la comunicació de les seves dades al Consell General.

Conclusions

El Col·legi professional disposa de base jurídica suficient per comunicar periòdicament les dades bàsiques (nom, cognoms, número de col·legiat, data d'alta al col·legi, titulació) dels seus col·legiats al Consell General del Col·legi sense el consentiment explícit d'aquests.

Barcelona, 17 de març de 2022